

**सरपंच/ग्रामपंचायतीचे सदस्य यांच्या
राजीनाम्याबाबतची कार्यपध्दत**

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रामपंच-२०११/प्र.क्र.८/पंचा-२,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक: २६ सप्टेंबर, २०११.

शासन परिपत्रक:-

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ च्या कलम २९ (२) अन्वये सरपंच/ग्रामपंचायतीचे सदस्य यांच्या राजीनाम्याच्या अनुषंगाने करावयाच्या कार्यपध्दतीची तरतूद करण्यात आलेली आहे. या कलमांतर्गत राजीनामा मिळाल्यावर सरपंच किंवा यथास्थिती पंचायतीच्या सभापती तो सचिवाकडे अग्रेषित करील आणि सचिव पंचायतीच्या पुढील सभेपुढे ठेवील अशी स्पष्ट तरतूद करण्यात आलेली आहे. म्हणजेच राजीनामा सुपुर्द केल्याच्या दिनांकापासून ग्रामपंचायतीच्या पुढील सभेपुढी संबंधित पदाधिका-याने तो सचिवाकडे अग्रेषित करणे बंधनकारक आहे. असे असूनही काही प्रकरणी सरपंचांनी दिलेले राजीनामे पंचायत समितीच्या सभापती यांनी सचिवाकडे अग्रेषित न करता प्रदीर्घकाळ स्वतःकडे ठेऊन घेतल्यामुळे अशा राजीनाम्याबाबत पंचायतीच्या पुढील सभेमध्ये निर्णय होऊ शकला नाही असे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे.

या संदर्भातील कायद्यातील तरतूद अत्यंत सुस्पष्ट असून सरपंच अथवा ग्रामपंचायतीचे सदस्य यांनी दिलेले राजीनामे पंचायतीच्या पुढील सभेमध्ये ठेवणे व तदनुषंगाने आवश्यक ती कार्यवाही पंचायतीच्या सचिवांनी करणे अभिप्रेत आहे. सबब, कायद्यातील या तरतूदीनुसार सरपंच अथवा ग्रामपंचायतीचे सदस्य यांनी दिलेले राजीनामे सरपंचाने किंवा यथास्थिती पंचायत समितीच्या सभापतीने कोणत्याही परिस्थितीत ग्रामपंचायतीच्या सचिवांकडे ग्रामपंचायतीच्या पुढील सभेपुढी हस्तांतरीत करणे आवश्यक आहे. प्राप्त झालेले राजीनामे सचिवाकडे हस्तांतरीत न करता ते दीर्घकाळ हेतूपुरस्सर स्वतःकडे ठेऊन घेण्याची कृती कायद्याचे उल्लंघन ठरेल व अशा कृतीमुळे सरपंच अथवा यथास्थिती पंचायत समितीच्या सभापती अपात्रतेच्या कारवाईस पात्र ठरू शकतील.

उपरोक्त बाब जिल्हा परिषदेच्या स्तरावरून सर्व सरपंच तसेच पंचायत समिती सभापती यांच्या निदर्शनास आणण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०११०९२६१५०५३३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(**डॉ. मल्लीनाथ कलशेट्टी**)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- २) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा (सर्व)
- ३) सचिव, ग्रामविकास व पंचायतराज, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांचे स्वीय सहायक
- ४) सर्व सह सचिव/उप सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५) कार्यासन परा-१ व परा-३, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ६) निवडनस्ती, कार्यासन परा-२, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२